

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2007

Vänersborgs kommun

Mars 2008

Marianne Wolmebrandt, certifierad kommunal revisor

Håkan Olsson, certifierad kommunal revisor

Henrik Bergh

Kerstin Rosendahl

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	5
2.1	Bakgrund	5
2.2	Revisionsfråga och revisionsmetod	5
3	Granskningsresultat	6
3.1	Förvaltningsberättelse	6
3.1.1	Övergripande målavstämning och finansiell analys	7
3.1.2	Investeringsredovisning	9
3.1.3	Driftredovisning	10
3.1.4	Balanskrav	11
3.1.5	God ekonomisk hushållning	11
3.2	Resultaträkning	12
3.3	Balansräkning	14
3.4	Finansieringsanalys	16
3.5	Sammanställd redovisning	17
3.6	Nämndernas verksamhet	17

1 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen och i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunens ekonomiska situation och utveckling är god och konstaterar att kommunen för 2007 uppnådde ett positivt resultat om 52,4 mkr. Kommunallagens krav på en ekonomi i balans är därmed uppfyllt.

Ekonomi och uppföljning

I likhet med flera andra kommuner redovisar Vänersborgs kommun ett positivt resultat vilket dock påverkats negativt av den extra pensionsavsättning om 30 mkr som gjorts. Vid jämförelse med de senaste två åren är resultatet något lägre. De samhällsekonomiska förutsättningarna har varit gynnsamma både ifråga om konjunkturen och mer långsiktigt strukturellt. Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat betydligt mer än vad som antogs i samband med budgeten för 2007. Av resultatförbättringen gentemot budgeten kan noteras överskott även inom nämndernas verksamhet.

Vi bedömer att nämndernas budgetkontroll visar på en viss försiktighet varför vi vill poängtera vikten av en realistisk prognostisering med syfte att utgöra ett fullgott styrinstrument för Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i samband med budget 2007 beslutat att fyra finansiella mål skall vara styrande för ekonomin. De fastlagda målen följer den finansiella målsättningen från tidigare år. Under rubriken finansiell sammanfattning och målavstämning framgår att tre av de finansiella målen uppfyllts. Målet att det egna kapitalet ska täcka de pensionsåtagande som inte är skuldförda har inte uppnåtts. Det beror på de förändringar i beräkning av pensionsskulden som gjorts 2007 av KPA.

De kommunövergripande målen samt analys av dessa presenteras i avsnitt för övergripande målavstämning. Analys och målavstämning samt ekonomisk analys av nämndernas verksamhet framgår av nämndsredogörelserna.

De krav som lagen om God ekonomisk hushållning ställer innebär en tydlig koppling mellan ekonomi och verksamhet vilket skall framgå av såväl förvaltningsberättelse (övergripande) som verksamhetsberättelse (specifikt för nämnden). Detta kommer ytterst att ställa krav på mätning och redovisning av produktivitet och effektivitet. Vi anser att en

bedömning av om det redovisade ekonomiska resultatet har en fullgod koppling till den bedrivna verksamheten bör utvecklas och framgå av förvaltningsberättelsen.

Mot bakgrund av lagstiftningens intentioner om god ekonomisk hushållning ser vi som angeläget att detta arbete ges hög prioritet i det fortsatta arbetet.

Redovisning

Vi har i granskningsarbetet noterat följande avsteg från gällande redovisningsprinciper med utgångspunkt från KRL samt övriga råd och anvisningar (dessa har även angivits i avsnittet för redovisningsprinciper):

Pensionsavsättning – blandmodellen

Redovisning av pensioner skall, enligt lagstiftningen, redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Detta innebär att samtliga pensionsförmåner, inklusive förpliktelser för pensionsförmåner som intjänats före 1998, skall redovisas som en ansvarsförbindelse.

Vi vill dock uppmärksamma på att kommunen i bokslutet för 2007 till en mindre del frångått denna princip, och redovisar 30 mkr som en extra avsättning. Kommunens redovisning innebär därmed ett avsteg från vad som betraktas som god redovisningssed och som baseras på följsamhet till lagstiftningens intentioner.

Redovisning av anslutningsavgifter

Anslutningsavgifterna redovisas som en inkomst i investeringsredovisningen vilket avviker från gällande föreskrifter. Sedan lång tid tillbaka har det varit god redovisningssed att redovisa dessa som intäkter över resultaträkningen. Enligt gällande rekommendationer föreslås att så ska ske även fortsättningsvis med den skillnaden att intäkterna skall periodiseras. Till större delen ska anslutningsavgiften bokföras som inkomstförskott som intäktsförs i takt med att tillgången som avgiften skall finansiera nyttjas/avskrivs.

VA-lagen

En ny VA-lag gäller från den 1 januari 2007, Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. VA-lagen kräver att verksamheten redovisas med egen resultaträkning och balansräkning. Fördelning av gemensamma kostnader skall även framgå av redovisningen. För närvarande finns dock inga särskilda rekommendationer från normgivande organ som tolkar eller förtydligar vad god redovisningssed kopplat till vad lagtexten innebär.

Kommunen har sedan 1992 verksamheterna vattenverket och renhållningsverket som egna balansräkningsenheter. I den ekonomiska analysen ingår resultaträkning och balansräkning för de två verksamheterna. Kommunfullmäktige beslutade 1990 om vilka befogenheter som skulle gälla samt hur de ekonomiska förehavandena skulle regleras mellan kommunen och respektive balansräkningsenhet.

Vi har vid vår övergripande granskning av den ekonomiska redovisningen noterat att informationen i balansräkningarna inte är helt korrekt varför vi rekommenderar en översyn av de enskilda posterna.

Leasingavtal

Enligt Rådet för Kommunal Redovisnings rekommendation skall leasingavtal redovisas som operationellt och finansiellt avtal varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Från och med 2003 skall rekommendationen tillämpas även i kommunerna. Rekommendationen har reviderats och behandlar numera enbart leasetagarens redovisning och reglerar i huvudsak endast avtal som är längre än tre år.

I bokslutet 2007 redovisas kostnader för året för leasing, beräknade kostnader 2008 samt beräknad kostnad 2009 – 2011. Här ingår även leasingavtal avseende hyror med avtalstid överstigande 3 år vilka klassificeras i sin helhet som operationella. Vi rekommenderar att omprövning görs finansiell leasing skall tillämpas i enlighet med gällande rekommendationer.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Den kommunala redovisningslagen (KRL) gäller fr o m 1998 och reglerar externredovisningen. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering. Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för årsredovisningen.

2.2 Revisionsfråga och revisionsmetod

Revisorerna har bl a till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i enlighet med normgivning,

främst från Rådet för kommunal redovisning. Granskningen som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv skall besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.
-

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- finansieringsanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling samt efterlevnaden av balanskravet.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

3.1 Förvaltningsberättelse

I KRL kap 4 framgår det att kommunen skall upprätta en förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen skall innehålla:

- *en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet (KRL 4:1)*
- *särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro (KRL 4:1 a)*
- *samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet (KRL 4:2)*
- *en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3)*
- *en redovisning av hur det negativa resultatet skall regleras (KRL 4:4)*

- sådana upplysningar som avses i KLR 4:1 skall också omfatta sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer (KRL 8:1).

3.1.1 Övergripande målavstämning och finansiell analys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens avsnitt av övergripande målavstämning samt den finansiella analysen i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL

Avsnittet för **övergripande målavstämning** är fokuserat på en utvärdering av de av kommunfullmäktige beslutade kommungemensamma mål i enlighet med Mål- och resursplan 2007 – 2009. De målområden som anges är miljön, boende, service, arbetsmarknad och sysselsättning, näringsliv och personalpolitik. Vidare anges de finansiella målen samt avstämning av dessa.

Innehållet i **Omvärld** är en övergripande beskrivning av utvecklingen av kommunens befolkning och boende, arbetsmarknad samt tendenser i samhället. Av analysen framgår viktiga omvärldsfaktorer som påverkar kommunens förutsättningar i en eller annan inriktning.

Personalredovisningen innehåller uppgifter avseende antalet anställda, könsfördelning, sysselsättningsgrad, åldersstruktur, övertid samt hälsobokslut. I hälsobokslutet redovisas sjukfrånvaro hälsotillstånd bland personalen, personalomsättning samt några områden som pågår, exempelvis ledarutbildning och arbetet med jämställdhetsplan.

Analys av kommunens personalpolitik framgår av den övergripande målavstämningen.

Målet för sjukfrånvaron, som 2007 legat på 9 % klarades 2007 och uppgick till 8,1 %. Det innebär en minskning vid jämförelse med 2006 om 1,2 %.

Med syfte att få en enhetlig redovisning skall kommunerna redovisa sjukfrånvaron utifrån nedanstående kriterier:

- hela kommunen
- sjukfrånvaron i % av sammanlagd ordinarie arbetstid
- långtidsfrånvaro mer än 60 dagar
- könsuppdelning
- åldersgrupper, - 29 år, 30-49 år, 50 år –

- uppgifterna skall inte kunna härledas till enskild individ

Vi bedömer att kommunen uppfyller lagstiftningens krav.

Som framgår ovan har en minskning av sjukfrånvaron skett vid jämförelse med föregående år. Vi ser som angeläget att ytterligare minskning sker av antalet sjukdagar.

Den **finansiella analysen** av årets resultat och ekonomiska ställning lämnar enligt vår bedömning rättvisande information om bokslutsåret 2007. Den ekonomiska situationen belyses utifrån fyra viktiga finansiella aspekter som ger en samlad bedömning om kommunen har en god ekonomisk ställning i sin verksamhet. De områden som särskilt lyfts fram är:

- Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden?
- Kapacitet: Hur är kommunens motståndskraft på lång sikt?
- Risk: Finns risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?
- Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Kommunens finansiella profil i jämförelse med övriga kommuner inom regionen framarbetas årligen av Kommunforskning i väst. Profilen för 2006 ingår som en del i analysen och visar kommunens förutsättningar utifrån fyra olika perspektiv:

- Långsiktig handlingsberedskap
- Kortsiktig handlingsberedskap
- Finansiellt riskförhållande
- Finansiell kontroll

Hur olika förändringar i en eller annan riktning kan påverka kommunens resultat återges under avsnittet känslighetsanalys.

I ett sammanfattande avsnitt i den finansiella analysen relateras det finansiella perspektivet till god ekonomisk hushållning sett ur såväl helhetsperspektiv som ur verksamhetsperspektiv.

3.1.2 Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

I nedanstående tabell visas investeringarna 2007 jämfört med budget (tkr).

Nämnd/styrelse	Budget 2007	Bokslut 007
Kulturnämnden	176,0	158,7
Kommunstyrelsen	6 400,0	7 100,6
Samhällsbyggnadsnämnden	168 954,0	120 197,2
Socialnämnden	9 275,0	3 222,5
Barn- och ungdomsnämnden	32 560,0	24 385,4
Gymnasienämnden	3 397,0	2 676,8
Totalt	222 315,0	158 126,3

Den totala investeringsutgiften uppgår till 158,1 mkr jämfört med en budget på 222,3 mkr. Budgetavvikelsen ligger därmed på cirka 29 % motsvarande 64,2 mkr. På grund av hög investeringsvolym har skattefinansieringsgraden minskat från 162,8 % (2005), 91,2 % 2006 till 63,9 % (2007).

De största investeringarna kan hänföras till om- och tillbyggnad av Solängens äldreboende (58,2 mkr), ny gymnastikhall (7,1 mkr), ombyggnad av Rånnums skola (6,5 mkr) samt ombyggnad av förskola Dalaborgsparken 6,2 mkr).

Vårt ställningstagande är att de årliga investeringsnivåerna bör beaktas i högre utsträckning i budgetarbetet än vad som är fallet för närvarande.

Vi rekommenderar att investeringsredovisningen kompletteras med en total kalkyl för större investeringar, årets investeringsutgift (fleråriga projekt) samt en prognos för färdigställandet i enlighet med lagstiftningens (KRL 4:2) intentioner.

3.1.3 Driftredovisning

Nedanstående figur visar nämndernas avvikelse mot budget 2007 (mkr):

Nämnd/styrelse	Avvikelse
Kommunfullmäktige m fl	- 0,3
Kommunstyrelsen	5,4
Samhällsbyggnadsnämnden	3,6
Socialnämnden	4,4
Barn- och ungdomsnämnden	1,0
Gymnasienämnd	3,8
Total verksamhet	17,9
Avskrivningar mm	-16,4
Verksamhetens nettokostnad	1,5

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Samtliga nämnder redovisar i princip överskott gentemot budget 2007. Följer man prognoserna på totalnivå från april (-2,7 mkr) respektive augusti (+0,8 mkr) kan vi konstatera att en viss försiktighet förelegat. Som exempel på en större avvikelse mellan det prognostiserade resultatet och slutresultatet är verksamheten inom omsorg och funktionshinder som i april redovisade ett underskott om - 2,2 mkr, i augusti -0,9 mkr och som slutligen hamnade på ett överskott om 3,5 mkr.

Vi vill i sammanhanget poängtera vikten av en realistisk prognostisering med syfte att utgöra ett fullgott styrinstrument för Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige.

3.1.4 Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning i den finansiella analysen att balanskravet har uppfyllts.

3.1.5 God ekonomisk hushållning

Förändrade bestämmelser i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen trädde i kraft den 1 december 2004 och tillämpas första gången under räkenskapsåret 2005. Ändringen fokuserar på god ekonomisk hushållning och på att öka långsiktigheten i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Krav ställs på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen bör följas upp kontinuerligt och utvärderas i delårsrapport och årsredovisning.

Vi har granskat:

- Måluppfyllelsen för fullmäktiges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Måluppfyllelsen för fullmäktiges verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har antagit finansiella mål vilka finns återgivna i förvaltningsberättelsen. De finansiella målen som gäller är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %
- Soliditeten bör förbättras
- Pensionsåtagande som inte är skuldförda bör täckas av eget kapital

Av Mål och resursplanen framgår även kommungemensamma mål samt inriktningsmål för nämnderna.

Bedömning och iakttagelser

Under rubriken finansiell sammanfattning och målavstämning framgår att tre av de finansiella målen uppfyllts. Målet att det egna kapitalet ska täcka de pensionsåtagande som inte är skuldförda har inte uppnåtts. Det beror på de förändringar i beräkning av pensionsskulden som gjorts 2007 av KPA.

De kommunövergripande målen samt analys av dessa presenteras i avsnitt för övergripande målavstämning. Analys och målavstämning samt ekonomisk analys av nämndernas verksamhet framgår av nämndsredogörelserna.

De krav som lagen om God ekonomisk hushållning ställer innebär en tydlig koppling mellan ekonomi och verksamhet vilket skall framgå av såväl förvaltningsberättelse (övergripande) som verksamhetsberättelse (specifikt för nämnden). Detta kommer ytterst att ställa krav på mätning och redovisning av produktivitet och effektivitet. Vi anser att en bedömning av om det redovisade ekonomiska resultatet har en fullgod koppling till den bedrivna verksamheten bör utvecklas och framgå av förvaltningsberättelsen.

3.2 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året (KRL 5:1).

Nedan redovisas resultaträkningens delposter (mkr):

	2007	2006
Verksamhetens intäkter	388,4	383,1
Verksamhetens kostnader	-1 882,4	-1 781,6
Avskrivningar och nedskrivningar	-54,9	-53,1
Verksamhetens nettokostnad	1 549,0	-1 451,4
Skatteintäkter	1 358,9	1 306,0
Kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	241,1	206,5
Finansiella intäkter	4,3	5,4
Finansiella kostnader	--2,9	-5,5
Resultat före extraordinära poster	52,4	61,0
Extraordinära intäkter	0	12,2
Extraordinära kostnader	0	0,0
Årets resultat	52,4	61,0

Kommunen redovisar för 2007 ett positivt resultat på 52,4 mkr vilket är 9 mkr lägre än föregående år. Verksamhetens intäkter har ökat med 5 mkr främst avseende avgifter och ersättningar medan de specialdestinerade statsbidragen minskat från 148,3 mkr år 2006 till 136,0 mkr år 2007.

Verksamhetens kostnader har totalt ökat med cirka 4 % vilket är i ungefär samma nivå som personalkostnadsökningen. Under året har extra pensionsavsättningar gjorts; dels 14,5 mkr som hänförs till realisationsvinst från försäljning av TRAAB, dels 15,5 mkr mot bakgrund av ett ”starkt bokslut” i enlighet med KS-beslut 2008-01-16.

Nedskrivning har skett med 1,1 mkr vilket avser Hallebergsskolan.

Interna poster om 346,8 mkr har eliminerats avseende verksamhetens intäkter och kostnader.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat och konstaterar att kommunen i huvudsak följer gällande principer, råd och anvisningar som råder för den kommunala redovisningen.

Vi har dock i granskningsarbetet noterat några avsteg från gällande redovisningsprinciper med utgångspunkt från KRL samt övriga råd och anvisningar.

Redovisning av anslutningsavgifter

Anslutningsavgifterna redovisas som en inkomst i investeringsredovisningen vilket avviker från gällande föreskrifter. Sedan lång tid tillbaka har det varit god redovisningssed att redovisa dessa som intäkter över resultaträkningen. Enligt gällande rekommendationer föreslås att så ska ske även fortsättningsvis med den skillnaden att intäkterna skall periodiseras. Till större delen ska anslutningsavgiften bokföras som inkomstförskott som intäktsförs i takt med att tillgången som avgiften skall finansiera nyttjas/avskrivs. Förklaring till den nyttjandeperiod som utgör underlag för periodisering av anslutningsavgiften bör anges i avsnitt för redovisningsprinciper.

Avsättning av pensionsförpliktelser intjänade före 1998

Kommenterad under avsnitt för balansräkning.

Gränsdragning investeringsutgift/driftkostnad

Enligt kommunens regelverk skall anskaffningar med en ekonomisk livslängd på minst tre år och ett anskaffningsvärde exkl moms om ett halvt basbelopp (20 mkr redovisas som en investering).

Vi har gjort stickprovsmässiga kontroller av inköp under december månad som beloppsmässigt överstiger 20 000 kronor. Några avvikelser av väsentlig storlek har inte påträffats.

Vi har även kontrollerat ett antal fakturor som understiger 20 000 kronor och som bokförts som investering. Vi har noterat ett antal mindre poster vilka möjligtvis kan härledas till och ingå i större projekt.

Vi vill poängtera vikten av en noggrannhet i bedömningen av klassificeringen mellan driftkostnad/investeringsutgift.

Periodiseringar

Enligt uppgift saknas fastställda beloppsnivåer för hur kostnader respektive intäkter skall redovisas/periodiseras i samband med upprättande av årsbokslutet. Motiveringen uppges vara att verksamheterna själva värderar vilken resultatpåverkan en periodisering får.

Enligt kommunens anvisningar inför bokslutsarbetet angavs att ”stoppdatum” för faktura-utbetalningar (periodiseringar) avseende 2007 skulle lämnas in till ekonomikontoret senast den 11 januari 2008.

Vi har genomfört en periodiseringskontroll av utbetalda fakturor (december 2007 och januari 2008) överstigande 50 000 kronor. Av de granskade underlagen noterades en utbetalning avseende elleverans till Idrottshuset samt en utbetalning för datautrustning (båda om 93 000 kronor vardera) som kostnadsbokförts 2008 som rätteligen borde belastat 2007 års resultat. I övrigt noterades inga övriga avvikelser av resultatpåverkande storlek.

3.3 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser skall tas upp inom linjen. (KRL 5:2)

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Nedan kommenteras några väsentliga delar av balansräkningens innehåll:

Pensionsavsättning – blandmodellen

Redovisning av pensioner skall, enligt lagstiftningen, redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Detta innebär att samtliga pensionsförmåner, inklusive förpliktelser för pensionsförmåner som intjänats före 1998, skall redovisas som en ansvarsförbindelse.

Vi vill dock uppmärksamma på att kommunen i bokslutet för 2007 till en mindre del frångått denna princip, och redovisar 30 mkr som en extra avsättning. Kommunens redo-

visning innebär därmed ett avsteg från vad som betraktas som god redovisningssed och som baseras på följsamhet till lagstiftningens intentioner.

VA-lagen

En ny VA-lag gäller från den 1 januari 2007, Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. VA-lagen kräver att verksamheten redovisas med egen resultaträkning och balansräkning. Fördelning av gemensamma kostnader skall även framgå av redovisningen. För närvarande finns dock inga särskilda rekommendationer från normgivande organ som tolkar eller förtydligar vad god redovisningssed kopplat till vad lagtexten innebär.

Kommunen har sedan 1992 verksamheterna vattenverket och renhållningsverket som egna balansräkningsenheter. I den ekonomiska analysen ingår resultaträkning och balansräkning för de två verksamheterna. Kommunfullmäktige beslutade 1990 om vilka befogenheter som skulle gälla samt hur de ekonomiska förehavandena skulle regleras mellan kommunen och respektive balansräkningsenhet.

Vi har vid vår övergripande granskning av den ekonomiska redovisningen noterat att informationen i balansräkningarna inte är helt korrekt varför vi rekommenderar en översyn av de enskilda posterna.

Leasingavtal

Enligt Rådet för Kommunal Redovisnings rekommendation skall leasingavtal redovisas som operationellt och finansiellt avtal varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Från och med 2003 skall rekommendationen tillämpas även i kommunerna. Rekommendationen har reviderats och behandlar numera enbart leasetagarens redovisning och reglerar i huvudsak endast avtal som är längre än tre år.

I bokslutet 2007 redovisas i not 2 kostnader för året för leasing, beräknade kostnader 2008 samt beräknad kostnad 2009 – 2011. I noten ingår även leasingavtal avseende hyror med avtalstid överstigande 3 år vilka klassificeras i sin helhet som operationella. Vi rekommenderar att omprövning görs; finansiell leasing skall tillämpas i enlighet med gällande rekommendationer.

Inventarieförteckningar

I dokumentet för riktlinjer för investeringsredovisningen (framtagna 2005) ingår ett avsnitt som anger att kommunens arbetsplatser skall föra förteckning över stöldbegärliga inventarier. Vad gäller övriga inventarier saknas motsvarande regel.

För närvarande saknas en totalbild över hur och i vilken omfattning inventarieförteckningar finns att tillgå inom kommunen.

Vi rekommenderar därför att övergripande centrala anvisningar upprättas, med syfte att få en samsyn inom kommunen och samtidigt också underlätta ekonomernas fortsatta arbete ut mot enheterna.

Dokumentation av redovisningssystemet

Kravet på att dokumentera sitt redovisningssystem har funnits i KRL sedan 1998 och dessförinnan i normalreglementet och enligt god redovisningssed. I KRL kap 2 § 7 anges att varje kommun skall upprätta sådana beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad som behövs för att ge en överblick över systemet.

Vi ser positivt på att kravet på att dokumentera sitt redovisningssystem uppfyllts i Vänersborgs kommun. Uppdatering har årligen skett från 2004 då den första systemdokumentationen färdigställdes.

3.4 Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas (KRL 7:1).

Vi har granskat att:

- finansieringsanalysen uppfyller kraven enligt KRL
- noter finns i tillräcklig omfattning
- finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att finansieringsanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Av analysen framgår kommunens kassaflöden uppdelat på verksamheterna: löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Analysen utmynnar årets kassaflöde.

3.5 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. (Rådets rekommendation)

Den sammanställda redovisningen skall innehålla en resultaträkning och en balansräkning som utgör en sammanställning av kommunens och de juridiska personernas resultat- och balansräkning. (KRL 8:2)

Det är god redovisningssed att inkludera en finansieringsanalys. (Rådets rekommendation)

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning.

Granskning av koncernredovisningen har skett utan anmärkning. Eliminering av koncern-interna intäkter, kostnader, fordringar och skulder har skett i enlighet med gällande principer.

3.6 Nämndernas verksamhet

Nämndernas avsnitt i årsredovisningen innehåller en beskrivning av verksamhetsåret, analys och målavstämning av kammungemensamma mål och resultat, nämndens egna mål, jämförelsetal, ekonomisk analys samt investeringar. I nämndernas verksamhetsberättelser lämnas ytterligare information om nämndernas arbete under året.

Vår övergripande granskning omfattar enbart de delar som ingår i årsredovisningen.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redogörelser överlag är väl strukturerade och rubrikmässigt följer de anvisningar som ekonomikontoret lämnat inför bokslutsarbetet.

Nämndernas verksamhetsredogörelser lämnar en ingående beskrivning över året som gått vad gäller drift- och investeringsverksamhet, ekonomi samt orsaker till det uppkomna resultatet. När det gäller analys och avstämning av mål såväl vad gäller de kommunövergripande målen som nämndens egna har vi noterat kvalitetskillnader vid jämförelse mellan nämnderna.

För flera av nämnderna anges på ett tydligt sätt vad man åstadkommit och i de fall inte målet uppnåtts samt även vilka åtgärder som kommer att vidtas för att möjliggöra målupp-

fyllelsen. Några nämnder har en utförlig beskrivning på vad man gjort för att uppnå målen men huruvida målet är uppnått framgår inte. I avsnittet för de redovisade jämförelsetalen saknas ofta uppgifter på nyckeltalen i budget 2007 varför måluppfyllelsen därför inte går att avläsa och analysera.

Lagstiftningens intentioner med God ekonomisk hushållning är bland annat att nämnderna också skall väga samman verksamhetsperspektivet med det finansiella perspektivet vilket ger analysen en framträdande roll. Denna koppling saknas i nämndernas avsnitt i årsredovisningen och bör enligt vår bedömning utvecklas/förbättras.

Mot bakgrund av våra övergripande granskningsiakttagelser föreslår vi generellt att redovisningen av hur målen uppfyllts bör utvecklas. Därmed skulle enligt vår bedömning förutsättningarna för att bedöma om God Ekonomisk Hushållning uppnåtts förbättras.